

ХУРГИН ӨМН

Г. РЫКЛИН.

Колхозин ахлагин кабинет, нег стол, күн суудг хойр стул. Стол деер графинтә усн, ширк, бекин прибор бәәнә. Нег стул деернъ колхозин ахлаг суугъад, асхндан болх хургт доклад белддженә.

АХЛАЧ: Э-э... Усна, ноосна туск чик, хон малин тускар бас тиим. Колхозин амтнә бәәдлин тускар сәәнәр келх кергтә. Герин, хөөдин, үкрин хашас бәрлгнә тускар төрүц келдг үг уга (гиджган мааджна). Энүг олн-амтнд келәд керг уга. Дакнас ода нег дакдж хәләхмн... (докладан түрүн экнәсн ави хәләнә). Газагъас колхозин тооч, папкаси нег цаас гаргъдж авад, гартан бәрси ордж ирнә.

ТООЧ: Нарн Нусхаевич, эн цааснд гар тәвчктн.

АХЛАЧ: Нандчн цол уга, асхндан болх хургт доклад белддженәв.

ТООЧ: Медә бәәнәв, медә бәәнәв. Мана колхозникуд өрүнәс ави хург болхмн гигъад шуугад бәәцхәнә.

АХЛАЧ: Унар келдженч?! (әәсн бәәдлтәгъәр).

ТООЧ: Унар, унар, та бийтн меднәлмт, мана амтс ямаранинъ.

АХЛАЧ: Теднчн колхозин кәдлмшт бәәх дуту-дундиг сурцханий?

ТООЧ: Юмна түрүнд сурх.

АХЛАЧ: Биичн невчкн хуучтав, уурин гемтәв, теднчн сурвр өгхләг, әәмәд, докладан келдж чадхн угав, мартчкхв.

ТООЧ: Та теднә келси үгиг төртән бичә автн.

АХЛАЧ: Юнъгад, ягъад?

ТООЧ: Та докладан умшси цагтан, хаджугъас күн сурвр өгхләг, әс мартхин кергт, док-ладиннъ сүл үгмүдинъ дакнас давтад умшчқад, цааранднъ келәд бәәтн.

АХЛАЧ: Тиигхлә юмн болхн уга гидженч?

ТООЧ: Юмн болх зөв уга. Альков, хәләй эн докладитн. Би танд сурвр өгәд хәләсв. Баах-саахар амтнд юн кергтәгинъ меддв.

АХЛАЧ: Хәләй, хәләй. (Ахлаг докладан умшна).

Мана колхоз онъгрсн джил невчкн юм кев, тер кесн невчкн юмнъ, невчкн юмн болдж гарв. Болв манд дакад невчкн юм кех кергтә, түүнә төләд бас невчкн юмн кергтә. Тегәд цугтнъ ниилүлхләг, бас невчкн юмн болхмн. Мана колхозин олн-амтиг дахулдж сәәнәр кәдлснъ би болн мини үүрмүд...

ТООЧ: Культфондин мөнъгиг кен әрлгәлә?

АХЛАЧ: Би болн мини үүрмүд... Тегәд колхозин эдл-ахуг байджах, мал-гериг икар өргдјәх санан нанд цугтагъаснъ өөрхн, төрскн юмн болджана...

ТООЧ: Гергн күүкн хойрчн юнъгад әс кәдлнә?

АХЛАЧ: Нанд цугтагъаснъ өөрхн, төрскн юмн болджана... Эндр өдр күртл олн-амтнә ухан-седклиг негдүләд, хамцулад йовдгнъ кемб гихлә? Би, ганцхн би болджанав...

ТООЧ: Колхозин гахан кичгүд хулдси мөнъгиг кен эдлчклә?

АХЛАЧ: Би, ганцхн би болджанав... Одр-сө уга, үвл-зун уга, олн-амтнә эдл-ахуг, мал-гериг хәләгъад, харад йовдгиг танд эврән медцхәнәт... Юнъгад гихлә, би тиим юмн уга бәәдј чадшгов...

ТООЧ: Колхозин үкриг юнъгад гертән бәрәд саагъад бәәнәт?

АХЛАЧ: Тиим юмн уга би бәәдј чадшгов... Мана олна кәдлмшт хорлтан халдадг амтсиг, хулха-хулд кедг улсиг колхозас кәөгъад уга кехмн...

ТООЧ: Колхозд тиим ахлаг харгъхла яяхмб?

АХЛАЧ: Колхозас кәөгъад уга кехмн...

ТООЧ: Тиигхлә чамаг кәөгъад уга кехмн.

АХЛАЧ: Би келә бәәнәлм, кәөгъад уга кехмн гидж. Әх, би ю келдјәхмб!

ТООЧ: Чамаг болн чамла әдл улсиг кәөгъад уга кехмн.

КӨШГ.

Орчулснъ.

Егор БУДЖАЛОВ.